

Kőzség név ...

2007. május 18.

Helesfa Baranya megye aprófalvai kőzsé tartozik. Pécstől 25 km-re, a szentlőrinczi kistérségben, a Mecsek nyugati lábánál helyezkedik el. Megkőzelíthető a 6-os számú főúttal a 6-os számú főúttól északra a Pécstől Szigetvárra Szentlőrinc felé fordulva. Cserdi Békés közeli települések kőzséttel bekötött vezet a faluba. A szőlőszőlő 66. számú út az Oroszlán közeli kőzelíthető meg.

A település neve az ő-rott forrásokban az 1332-1335 közötti időről való pápai tizedjegyzékben bukkant fel elpusztult Heleusfolva alakban. A török hódoltság ideje alatt folyamatosan lakott magyar falu volt, lakói azóta is többségben magyarok. A XIX. század közepén kezdett a németek betelepülése, a környező német telepekkel a szőlőművelés arányuk 75 fővel elérte a 10 százalékot.

A kőzség barokk templomát 1722-ben Szent Péter és Pál apostolok tiszteletére szentelték fel. Többesrí restauráltán mai formáját 1828-ban kapta. A XVIII. században épült a nádorok kastélya, amelyet egy 20 holdas park vesz körül. Itt sétálva számos ritkasággal találkozhat az ide látogatók, a park természetvédelmi terület. A kastély ma megyei közgyűlési épület fenntartott szociális otthon.

Helesfa 130-140 m-es magasságban, egy dőli lejtőn domboldalon található, keleti határában folyik a Békés-szőlőfalva. A település teljes közigazgatási területe 9,87 km², ebből a belterület 43,2752 ha, a külterület pedig 943,4612 ha.

A falu utcái, ami északon mindvégig a Fő utca. Van egy Alsó- és Felsőfalva, s van egy szőlőhegyi rész. A településen megtalálhatók a hagyományos hosszaház elrendezésű falusi lakóházak. Ebben a környezetben a kertvárosias, szabadonálló, szőlő, emeletes lakóházak idegen elemként jelennek meg.

A katolikus templom környezete települési központi vegyes területbe, a megközelítő ill. beépítésre szánt terület pedig egységesen falusias lakóterületbe sorolható. Kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területeket a településszerkezeti terv a Cserdi felé és DK-i részén jelöl. Jelenleg a településen található lakások száma

Jellemző a hagyományos falusias környezet. Megtalálhatók a járó állapotban fennmaradt nyers-tégla felületű épületek gazdasági épületek, melyek helyi védelem alá helyezettek.

A Szent Péter és Pál elnevezett római katolikus templom országos védelem alatt áll. Az itt található kővárárt a hagyomány szerint nádor Imre ajándékozta a falunak. A stációkon található domborművek a pécsi Zsolnay-gyárban készült.

A kőzség főterén elhelyezkedő szoborkertben kereszt, I. és II. világháborús emlékmű, egy Zsolnay huszárszobor található.

A Depó elnevezésű helyrész, ahol égen a bort gyártó üzem, több pince is található a domb oldalára. A hagyomány szerint Várrásmarty Mihály az egyik pince ajtajára vette nevét.

A nádor-telepet egy 20 hektáros park veszi körül. Az arborétum védett, de látogatható. A telepen található dőli nádor-Mattyasovszky kastély 1890 körül épült, az északi kastélyt 1863-64-ben építették. A kastélyban ma pszichiátriai gondozottakat állpolnak.

Helesfa közigazgatási területén 2 db nyilvánított és 3 db azonos-tatlan régészeti lelőhely található. Helesfa utcazatának hossza 24,4 km, ebből 6,375 km köpött. Ánkormányzati tulajdonukban lévő hűnyaduk 7

A település több megközelítő eszközkel, busszal és vonattal is megközelíthető. A busz két helyen áll meg Cserdi központi kőzsé vasútállomása van a Dombóvár-Pécstől vasúti fővonalon. A megyei településszerkezeti tervben szereplő kistérségi kerékpárút tervezett nyomvonala a 6. számú főúttal, Helesfa belterületén állthalad tovább Szécsény-Dombóvár, illetve Dinnyeberki irányába.

Helesfa lakosságának száma 571 fő, ebből a belterületen és a külterületen (Nádostelep) lakóinak megoszlása 355 ill. 216 fő. A lakosság szám stagnálósnak mondható.

Középületek közül Helesfán található a Dinnyeberki közszolgálat fenntartott könyvtár, ezen kívül település postával és könyvtárral, egy házasságkötő terem, orvosi rendelő, kultúrház, rendezvényterem található központjában.